

MAANDAG, 14:02 UUR

Philip is te laat. Ik heb hem verteld dat je voor vluchten naar Amerika drie uur voor vertrek op de luchthaven moet zijn, zeker op piektijden zoals nu. Als ik vlieg, ga ik ervan uit dat alles misgaat. File, een vergeten paspoort, iemands egoïsme op het treinspoor.

In een toilet van Vertrekhal 2 gooi ik water over mijn gezicht. Het water uit de kraan is lauw, vast zodat mensen nieuwe flesjes kopen in plaats van oude bij te vullen. Mijn huid voelt als een loszittend masker, met wallen die niet meer verdwijnen na een goede nacht slaap. In de spiegel inspecteer ik de putjes rond mijn mond en het litteken op mijn voorhoofd; een erfenis van een jeugd met hardnekkige acne en rondjes rennen om een glazen tafel, gladde tegels, een dorpsdokter met onervaren handen.

Bij een kiosk koop ik een mueslireep en een kruiden-thee. De vrouw achter de balie heeft geblondeerde krullen en is veel te zwaar. Ze haalt een plastic zak met bevroren croissants uit de koelcel en legt ze een voor een in een oven. Eentje valt op de grond – ze bukt om hem op te rapen en maakt een kreunend geluid als ze zichzelf omhoogtakelt. De koffieautomaat achter haar piept voortdurend. Op de toonbank staat een bordje met HULP GEZOCHT.

Vanaf een bankje kijk ik naar de mensen die door de draaideuren de vertrekhal binnenlopen. Jongens en meisjes die door het gewicht van hun backpack bijna achteroverkantelen, grote gezinnen waarvan de ouders volgestouwde bagagekarren moeizaam vooruitduwen, zakenlui in pak die sneller lopen dan de rest. Nergens Philip, die met zijn twee meter bijna altijd overal bovenuit steekt. Zijn grote bos zwarte krullen die meedeinen met elke stap.

Philip had mij een maand geleden uitgenodigd om samen naar Amerika te reizen. Onze vriendschap had betere tijden gekend. Sinds hij vorig jaar een kind bij Lisbeth had verwekt, waren zijn prioriteiten veranderd. Op haar Facebookpagina zag ik foto's voorbijkomen van een cursus zwangerschapsyoga voor koppels, close-ups van kleursta- len voor de babykamer en echo na echo waarin hun Bram- metje uitgroeide van een abstracte houtskooltekening tot een klein, zwevend buitenaards wezen. Een statusupdate met de vraag aan jonge moeders of de Medela Swing Maxi inderdaad het beste kolfapparaat was.

Nu Bram inmiddels vijf maanden op aarde was, vond Philip het kennelijk een goed moment om wat verloren tijd in te halen. *Maak je agenda maar vrij, wij gaan twee weken naar Amerika.*

We gingen niet alleen op reis om onze ingedommelde vriendschap wakker te schudden; er moest ook geschre- ven worden. Ik zou werken aan mijn debuutroman, over de mysterieuze verdwijning van D.B. Cooper, de Amerikaan die op een regenachtige Thanksgivingavond in 1971 een Boeing 727 had gekaapt boven het luchtruim van Oregon. Volgens verschillende getuigenverklaringen was dat als

volgt gegaan: kort nadat vlucht AA305 was opgestegen, bestelde Cooper vanaf stoel 18C een bourbon met sodawater. Niets vreemds aan, totdat Cooper de stewardess na twintig minuten een briefje gaf waarop stond dat hij een bom bij zich had. En inderdaad: door de smalle opening van zijn koffer waren acht ijzeren cilinders te zien, vier bij vier opgestapeld en met tape aan elkaar geplakt. Uit een van de buizen stak een kronkelig koperdraad die naar een achttalvoltsbatterij leidde.

Zijn eisen: een parachute en tweehonderdduizend dollar in ongemerkte biljetten van twintig. Het vliegtuig wijzigde koers en landde op een nabijgelegen vliegveld, waar Cooper van de autoriteiten ontving wat hij vroeg. Daarna liet hij de passagiers vrij en sommeerde de piloot om op te stijgen en richting het zuiden te vliegen. Op een hoogte van drie kilometer en met een windsnelheid van veertig meter per seconde, opende hij de laadklep en sprong met een parachute om zijn regenjas de ijskoude nacht in.

Op een paar biljetten in een rivierbedding na is er nooit een spoor van Cooper gevonden. Het handjevol verdachten dat in de weken na de kaping door de politie werd opgepakt, kwam wegens gebrek aan bewijs snel weer op vrije voeten. Cooper was opgestegen, neergedaald en verdwenen.

Tot mijn verbazing waren er alleen een paar middelmatige Amerikaanse detectives en een geflopte film met Robert Duvall verschenen over de kaping – niets wat recht deed aan het verhaal. Ja, natuurlijk was daar hoofdpersoon Dale Bartholomew Cooper uit de tv-serie *Twin Peaks*, maar daarin ging het verder nooit over de kaping. Cooper leek gereduceerd tot een knipoog van een scenarioschrijver,

trivia op IMDb. Zonde. Zijn verdwyntruc verdiende een goed verhaal; al die omissies in het mysterie schreeuwden om de fantasievolle invulling van een schrijver. In Nederland kende vrijwel niemand Coopers verhaal, ik kon daar verandering in brengen.

In een paar weken schreef ik het eerste hoofdstuk met een discipline, vaart en verbeeldingskracht die ik in mijn eerdere pogingen om proza te schrijven nog nooit had ervaren. In die zesduizend woorden, een proloog eigenlijk, schreef ik over Florence Schaffner, de dienstdoende stewardess aan wie Cooper zijn briefje had gegeven. Over haar was weinig bekend – geen interviews na de kaping, geen reflecties op latere leeftijd. Ik besloot haar op het asfalt van de kleine landingsbaan ergens in Bumfuck, Oregon waar ze uiteindelijk werd vrijgelaten, niet op te zadelen met een trauma, maar juist te voorzien van bewondering voor Cooper. Voor zijn beleefdheid en charisma, zijn fraaie handschrift. Zijn moed. Toen ze het vliegtuig weer zag opstijgen, wilde ze dat hij het zou redden, dat hij ermee weg zou komen.

– Dit kan wel eens een heel goed boek worden, zei Philip nadat ik hem het hoofdstuk had gemaïld. Pas later kwam ik erachter dat hij het ongevraagd had doorgestuurd naar een bevriende redacteur. En toen was daar op een ochtend opeens het telefoontje met de vraag of ik eens koffie wilde komen drinken op de uitgeverij. Twee gesprekken later lag er een contract op tafel voor een roman, inclusief een voorschot van een paar duizend euro.

Ik tekende. Maar ondanks genoeg goede ideeën en een paar nachtelijke eureka-momenten lukte het me niet om er een groter verhaal van te maken. Op mijn laptop was

mijn bureaublad overwoekerd geraakt met documenten vol onvoltooide scènes en fragmenten. De meeste nachten lag ik wakker en dacht aan niet-gehaalde deadlines en de teleurstelling van mijn redacteur. Langzaam groeide de angst om de zoveelste jonge schrijver te worden die zijn boek niet af kon krijgen en bewees dat writer's block vooral te maken had met een gebrek aan inbeeldingsvermogen en talent. Bovendien slokten mijn werkzaamheden als freelance copywriter te veel tijd op om echt meters te maken.

– En vergeet niet dat je er niet bent, antwoordde Philip toen ik hem er een gefrustreerd mailtje over stuurde. Je moet ernaartoe. Dichter bij dat mysterie zijn. In dat bos, in die sneeuw. Zo bereik je Cooper en je verhaal. Wie hij was, hoe hij dacht. En dan plan je die periode ook geen opdrachten in, zodat je een aaneengesloten periode kunt schrijven. Geloof me: dat maakt het verschil tussen goed en heel goed.

Philip kon het weten: een paar jaar geleden was hij in het kader van een nieuw talentenprogramma van het Letterenfonds geselecteerd voor een schrijfresidentie ergens in een landhuis in de staat New York. Daar had hij in twee maanden het manuscript van zijn debuutroman *Dit land is mijn land* geschreven. Aanvankelijk liep de verkoop niet goed; er werden een paar honderd boeken verkocht, en de summiere positieve signalen in dagbladen waren over te veel tijd uitgesmeerd om een groot lezerspubliek wakker te schudden. Niemand die naar de interviews met Philip luisterde in radioprogramma's op onmogelijke tijdstippen. Maar drie maanden nadat het boek was verschenen en Philips hoop op een tweede druk allang vermorzeld

was, werd hij uitgenodigd voor de populairste talkshow op de Nederlandse televisie die uit cultureel plichtsbesef één keer per maand een kwartier ruimte gaf aan literatuur. Daar, op de redactie van dat televisieprogramma, werd op een willekeurige middag door een redacteur besloten dat Philip Arcas uit Utrecht een Bekende Nederlander zou worden. Philip was knap, jong, ad rem en deed het goed voor de camera. Geslaagde grappen, passende stilttes, een biertje op tafel. Nog geen twee dagen later kon je zijn boek in AKO's op treinstations kopen – gouden stickers op het omslag met in kapitalen de naam van het televisieprogramma. Quotes, uitroeptekens.

Al snel werd Philip uitgenodigd om vaker aan te schuiven bij het programma. Niet om het over zijn boek te hebben, maar om mee te praten over de typemachineverzameling van W.F. Hermans, waarom iedereen de nieuwste film van Alfonso Cuarón moest zien, of andere door hem bewonderde zaken waar ik hem buiten de uitzendingen niet of nauwelijks over hoorde.

Vier piepjes en getril. Een appje van Philip:

Even snel tanken. Zijn er zo.

Vijf maanden na de geboorte van Bram had Philip zelf ook genoeg reden een werkreis van twee weken te legitimeren. De uitgever hijgde in zijn nek om een nieuwe bestseller en Amerika zou hem hopelijk net als bij *Dit land is mijn land* inspiratie en werkdrijf geven. Maar volgens mij snakte hij vooral naar ruimte en tijd voor zichzelf.

– Bram slokt echt al mijn tijd op, verzuchtte hij toen

hij een tijd geleden voor de zoveelste keer een afspraak op het laatste moment afzegde. Daarna: Maar ik vind het natuurlijk fantastisch hoor, een zontje.

Uit mijn rugtas pak ik een doorzichtig mapje waarin ik alle documenten en routebeschrijvingen voor de reis bewaar.

- Het volledige reisplan, inclusief tickets en een pagina met de toegestane bagage per passagier (23 kilo)
- Een boardingpass voor de vlucht naar Portland International Airport
- Buskaartjes naar Oakridge, Oregon
- De reservering voor een overnachting in het motel
- Een routebeschrijving naar de blokhut voor de taxichauffeur
- Een e-mail van de eigenaar van de hut met de code van de sleutelkluis en andere instructies
- Twee kopieën van mijn paspoort
- Een print van het ESTA-reistoestemmingsformulier

Philip zou de tickets betalen als ik de reis uitzocht. Onder één voorwaarde: hij wilde niet in een luxe hotel overnachten met een comfortabel bed waarin je je 's ochtends nog een paar keer omdraaide. Hij wilde de natuur in, zich afzonderen zodat we zonder afleiding zouden kunnen schrijven.

Op een verhuursite voor vakantiewoningen vond ik een kleine boshut op vijftien minuten rijden van Oakridge, een dorpje in de omgeving waar Cooper volgens politieberekeningen op basis van tijd, windsnelheid en hoogte terecht zou zijn gekomen. De rivier waarin de biljetten waren ge-

vonden, lag op loopafstand van de hut.

Het kostte me veel moeite om de rest van de reis te organiseren: de vlucht mocht niet te vroeg vertrekken in verband met Brams slaapritme, maar moest wel aansluiten op de bus die maar drie keer per week naar Oakridge reed. Er moest een taxi geregeld worden die ons naar de hut zou brengen en onderweg bij de Walmart kon stoppen, zodat we boodschappen in konden slaan. En wat te denken van al die maaltijden die moesten worden bedacht – de inventarisatie van de benodigde ingrediënten?

Toen ik een maand geleden over vliegtickets, dienstregelingen en taxibedrijven begon, zei Philip dat ik me niet zo druk moest maken. Dat we bij aankomst vast wel een motel en taxi zouden vinden en dat alles wel goed zou komen – dezelfde reactie toen ik hem er vorige week aan herinnerde om zijn visumaanvraag in te vullen. Er komt dan nooit een eenvoudig antwoord als *Ja, gedaan* of *Geregeld!*, maar altijd die terugkerende komtwelgoed-mantra, of, nog erger, geen antwoord, waardoor ik dezelfde vraag moet blijven stellen totdat Philip weer genoeg reden heeft om te zeggen dat ik me altijd om alles druk maak.

Na een week onderzoek mailde ik hem vijf betaalbare reis-schema's. Binnen een paar minuten had ik een antwoord:
– Zijn dit de enige vluchten zonder overstap? Wat duur!

Om 14:33 komt Philip met Lisbeth en de kinderwagen de vertrekhal binnenlopen. Ze zien mij niet staan – ik kijk hoe Philip Bram uit de kinderwagen tilt en hem tegen zijn

borst houdt, met zijn vrije hand ondersteunt hij het nekje. Mensenbaby's hebben te zware hoofden, te slappe spieren. Huiduitslag, kinderziekten. Allerlei productiefouten die verzorging nodig hebben.

Bram begint te spartelen als Philip zijn buik kietelt. Meteen pakt Lisbeth haar mobiel om foto's te maken. Omdat ze vaak frons, heeft ze een grote verzameling rimpels op haar voorhoofd, geulen eigenlijk, die als ze niet boos kijkt veranderen in witte striemen alsof er net op haar voorhoofd is gekrast.

Lisbeth draait zich om, steekt haar arm in de lucht en neemt foto's van haarzelf met Philip en Bram op de achtergrond. Na een paar verschillende poses stopt ze hem terug in de wagen.

Ik roep Philip maar hij hoort me niet. Nog een keer, harder nu. Dan draait hij zijn hoofd om en loop ik zijn kant op.

– Zo, ben je er klaar voor? vraag ik.

– *Born ready*, zegt Philip met een overdreven Amerikaans accent. Een korte omhelzing. Zijn hals ruikt naar amandel en citrusvrucht. Hij pakt mijn schouders vast en kijkt me met een grote glimlach aan.

– En, zin in ons grote avontuur, jongen?

– Zeker. Hoe gaat het met Bram?

– Hij groeit als kool, antwoordt Lisbeth. Wil je hem even vasthouden?

Voordat ik antwoord kan geven pakt Lisbeth Bram uit de wagen en duwt hem voorzichtig tegen mijn borst. Zijn billetjes rusten in de kom van mijn rechterhand, mijn linkerhand houd ik als een capuchon over zijn nek en schedel. Dunne haren kietelen als spinrag mijn handen. Als ik hem

ietsje voorovertil en hem in zijn ogen kijkt, verschijnt er een kleine glimlach op zijn gezicht.

Opeens begint hij te huilen. Lisbeth legt hem in de kinderwagen en probeert een speen in zijn mond te stoppen, maar hij krijst met gebalde vuistjes en gesloten ogen alsof alles aan het leven pijn doet. Ik wil hem nog een keer vasthouden, stevig tegen mij aandrukken en in zijn oor fluisteren dat alles goed komt en je snel went aan buikpijn, mensenmassa's en tl-verlichting.

– Ach, jongen, jij hebt vast honger, zegt Lisbeth. Phil, geef de fles eens.

Philip zoekt een tijdje door de tas achter in de kinderwagen. Geen fles.

– Fuck, ik denk dat-ie nog thuis ligt.

– Ik geef hem wel even de borst.

Lisbeth pakt Bram weer uit de wagen en gaat op de grond in kleermakerszit zitten. Ze legt hem in haar arm en trekt de boord van haar truitje naar beneden zodat haar rechterborst tevoorschijn komt. Blauwe aders schijnen door haar huid als in schimmelkaas. Bram neemt de kleine, lichtbruine tepel in zijn mond en begint erop te sabbelen. Mensen die voorbijlopen kijken naar het bijzondere tafereel.

– Kijk nou toch, wat een plaatje, zegt Philip. Stijn, kun jij een foto van ons maken?

Na het voeden valt Bram in slaap in de kinderwagen. Philip en Lisbeth omhelzen elkaar terwijl hij iets in haar oor fluistert. Ze is drie koppen kleiner dan hij – het blijft er vreemd uitzien hoe hij flink door zijn knieën moet zakken om zijn armen om haar lichaam heen te slaan. Er verschijnt een glimlach op haar gezicht – wat zal hij nu tegen